MWONGOZO WA KUSAHIHISHA MTIHANI WA KITAIFA 1998.

UFAHAMU

a) Kutumbisha
Sayansi ya kutumbisha
Sayansi mpya
Sayansi ya kutumbisha na matokeo yake
Sayansi ya kutumbisha
Sayansi ya 'Clong'
Tamaa ya kutumbisha
Ajabu katika uzalishaji
Uzalishaji mpya
Tama ya kutumbisha
(yoyote 1 x 2)

b) Njaa
-Upungufu wa ardhi
-Kupigania mashamba (zote mbili (2x1).

c) Wangali wanafanyiwa utafiti
Hawajui ni madhara gani yanayoweza kuletwe nao/kivao
Hawana uhakika kama wanaweza kuishi nje ya maabara
Sheria haiwaruhusu wanasayansi kuwatoa nje "Yoyote (1x3=3)

d) Jinsi binadamu anavyoendelea kufanya utafiti ili ajiondolee unyama ndivyo anavyojijuta katka maafa au utafiti ukikithiri utaleta maafa.
'Akijieleza sawasawa (alama 2)
Aliyeshughulikia upande mmoja (alama 1)

e)
- Aliyetumbishwa aweza kuwa mweledi zaidi ya binadamu wa kawaida na kuwatatiza
- Aliyetumbishwa aweza kuwa na uwezo mdogo wa kiakili na hivyo kuwa mzigo kwa wale wa kawaida
- Ni kuharibu msingi wa jamii
- Aliyetumbishwa si binadamu halisi
- NI kuharibu taasisi za maisha-Utamaduni, itikadi, ndoa, lugha na kadhalika
- Kutakuwa na maumbile sawa ya watu au kutatokea ukosefu wa maumbile tofauti. (zozote 2x2=4)

f) Matumizi mabaya ya ujuzi ule
Mweledi atatumbisha watu wasio wa kawaida
Mweledi aweza kuangamiza ulimwengu huu na kuutawala ulimwengu mpya wote
Kitakuwa na msongamano wa watu duniani
Ukosefu wa huduma muhimu za jamii
(Yoyote (1x4=4)

http://atikaschool.org
sales@manyamfranchise.com [0728 450 425]

g) Watoto hao wanaweza kuwa weledi aidi
Wanaweza kuwa na uwezo mdogo kiakili
Wenti wao watakuwa mayatima
Watarithi kasoro za mwili au magonjwa yasiyo na tiba au yanayo ambukiza na Kuangamiza binadamu wa kawaida.

Kuwepo kwa uhuru wa kutumbisha mayai ya wafu' (Zozote 2x2=4')

Makosa
Sarufi- Hadi ½ ya maki katika kila swali (mak alizopata) kwenywe sufuri usitoe
Hijai- Ondoka kila mahali hata kwenye sufuri. Mwisho, ondoa jumla ya makosa sita yaani. (alama 3)

SWALI LA PILI
Ufupisho

a) Kiswahili kinasemwa na watu wengi ulimwenguni
Kinafumika kwa minajili ya matangazo ya habari katika idhaa nying na mashirika ya habari ulimwenguni.
Kinafunzwa katika vyuo mbalimbali ulimwenguni au kama lugha ya kigeni (3x2=6)

b) Kilianza kuzungumzwa na wangozi
Wangozi waliishi shungwaya (kati ya Somalia na Kenya)
Lugha ya wangozi siku hizo, ambayo ndiyo mzazi wa Kiswahili, iliitwa Kiongozi.

c) Wageni waliotoka Mashariki ya kati walikaribishwa na Wangozi
Wageni waliingiliana na wengyji kwa kila njia/hali
Wangozi wakaitwa waswahili na wageni
Wangozi walielimika kwa njia/hali
Wangozi wakaitwa waswahili na wageni
Wangozi walielimika kwa njia/hali mbalimbali
Lugha yao ilipanuka ilipochukua msamiati wa kigeni
Lugha yao ikaitwa Kiswahili wala si Kiongozi
Kiswahili kilishukiwa kuwa lugha ya kigeni
Lugha ya kiafrika asilia hata hivyo/kitovu chake ni Kenya na Somalia
(8x1=8)

KUTUZA
Ziada=Idadi ya juu zaidi huangaliiwa
Ya kwanza 10= alama 1
Matano zaidi= alama ½

Sarufi = makosa 10 yaani alam
Hijai = Makosa 6 yaani alama 3

http://atikaschool.org
sales@manyamfranchise.com [0728 450425]

SWALI LA TATU
Nyekundu-vitahiniwa

MATUMIZI YA LUGHA

a) Nilipomwendea. Aliniangalia kisha akaniambaia, 'Siamini kuwa ni wewe uliyeandika barua hii' (½ x6=3)

b)

Watu	**wane**	**Walipeperushwa**
Jina	Kivumishi	Kitenzi
Juu kwa juu	na upeopo	mkali
Kielezi	Jina	Kivumishi

- Chukua kimojawapo cha majina hayo mawili na vivumishi hivyo viwili.

Kila kisehemu=alama (1x4=4)

c) Pekee: Dhahabu
Almasi

d) i) Na
ii) Mpaka au hata

e) i) Mhasibu: uwekaji hesabu y apes/naye hesabu na kuweka hesabu hiyo
ii) Mhazili: Mpiga taipu, anayeshughulikia maandishi ofisini/sekretari/karani.

f) Kiulizo-Pi
i) Wapi/Wepi
ii) Yupi

g) Kifaru hana manyonyo ilhali nyati anayo
Kifaru ana masikio madogo kuliko ya nyati
Kifaru ana pembe moja na nyati mbili
Kifaru ana pembe mbili, moja ndefu kuliko nyingine ilhali zile za nyati ni mbili ziliztoshana urefu.
Pembe za kifaru zinapatikana usoni karibu na pua lakini za nyati ziko kishawani
Kifaru ana mkia mfupi kuliko wa nyati
Kifaru ana miguu mifupi iliyo na matende lakini ya nyati ni mirefu na ina kwato
Ngozi ni ngumu (Ya kifaru) ilhari ya nyati ni laini
Kifaru ana kichwa kirefu chembamba lakini nyati an kifupi kinene.
Pembe za kifaru zimenyooka ilhali za nyati zimejikunja
Kifaru ni mkubwa kuliko nyati
Kifaru ni mfupi na mpana ilhali nyati ni mrefu na mwembamba.

H **YUYU HUYU**
i) Kuchokoa chokoa maneno - Kudadisidadisi
- Peleleza

http://atikaschool.org
sales@manyamfranchise.com [0728 450 425]

- Tafuta undani wa jambo
- Chunguza chunguza
- Udaku
- Dakuadakua

ii) Kumeza shubiri
- Kuvumilia machungu
- Kufa kikondoo
- Meza mumtitu

Aliyetaja au kutumia maana apewe alama 1

j) Mwamafunzi afanikiwanye maishani ni ule asomaye kwa bidii na pia atiiye/awatiiye wali wale. (alama 2)

Sehemu 3 = alama 2
2 = alama $1^1/_2$
1 = ½ alama

http://atikaschool.org
sales@manyamfranchise.com [0728 450425]